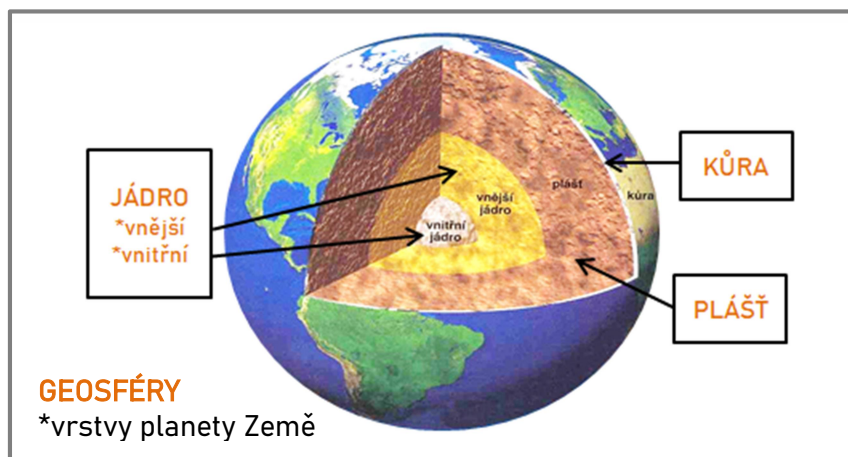

LITOSFÉRA

*slovo pochází ze starořečtiny - LITHOS (kámen), SFAIRA (koule)

I. STAVBA ZEMĚ

ZEMSKÁ KŮRA Si Al (někdy se nazývá „SIAL“ podle chemických zkratk křemíku a hliníku)

- 🌐 **vrchní vrstva** (část) naší planety
- 🌐 je tvořena horninami („kameny“) v pevném skupenství
- 🌐 je starší víc než 4,6 miliardi let
- 🌐 je tvořena dvěma základními vrstvami svrchní - ŽULOVOU a spodní - ČEDIČOVOU

DVA TYPY ZEMSKÉ KŮRY:

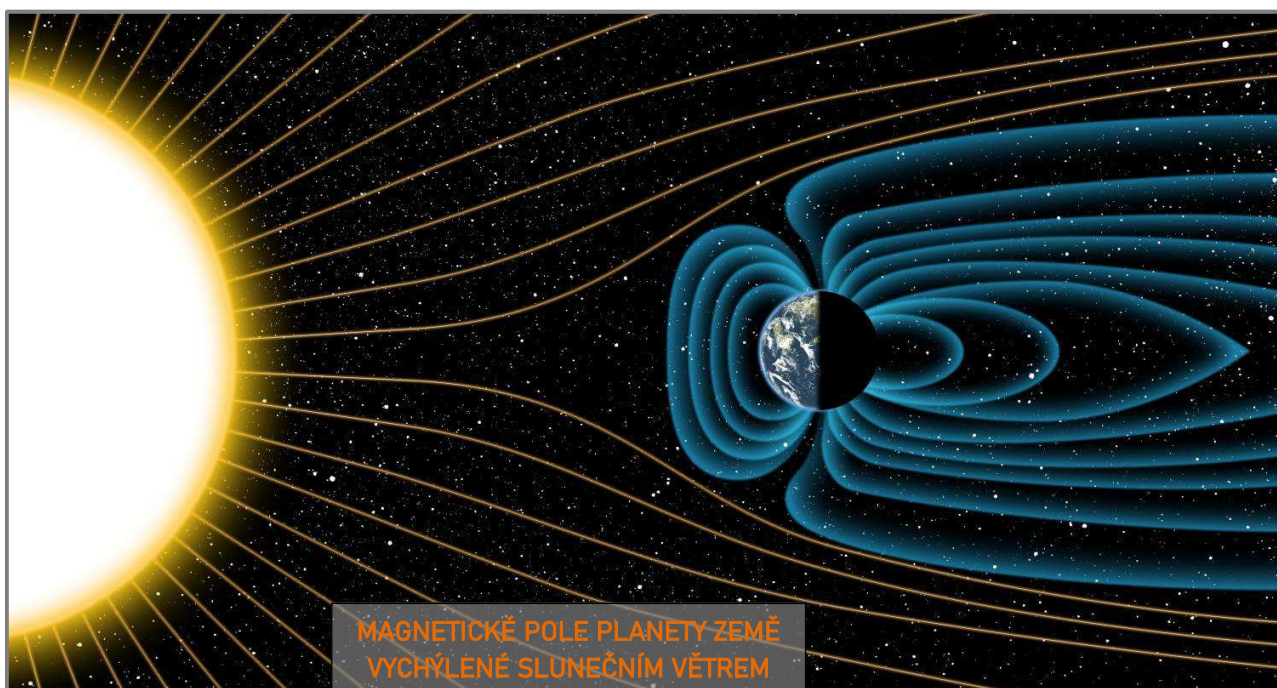
- 🌐 **KONTINENTÁLNÍ (PEVNINSKÁ) KŮRA**
 - má **větší mocnost** (tloušťku): 5 - 70 km, na našem území (ČR) asi 35 km
 - obsahuje žulovou i čedičovou vrstvu
 - nachází se pod pevninou, okraji moře - šelf a svah (*v dalších kapitolách)
- 🌐 **OCEÁNSKÁ KŮRA**
 - má **menší mocnost**: 5 - 10 km
 - **neobsahuje čedičovou vrstvu**
 - nachází pod dnem oceánu a moře - pod asi 70 % zemského povrchu

ZEMSKÝ PLÁŠŤ

- 🌐 **prostřední vrstva** naší planety
- 🌐 dělí se na **svrchní, střední a spodní plášť**
- 🌐 tvoří asi **70% hmotnosti** a zároveň asi **85% objemu Země**

ZEMSKÉ JÁDRO Ni Fe (někdy se nazývá „NIFE“ - podle chemických zkratk niklu a železa)

- 🌐 **spodní - nejhlubší vrstva** naší planety, „střed“ Země
- 🌐 začíná asi 2900 m (2,9 km) pod povrchem
- 🌐 asi 30% hmotnosti Země
- 🌐 dělí se na **vnější (polotekuté) a vnitřní (pevné) jádro**
- 🌐 největší zastoupení má **ŽELEZO** (asi 86%) a **NIKL** (asi 7%)
- 🌐 **elektromagnetické proudění** mezi vnitřním a vnějším pláštěm dělá z planety **Země obrovský kulový magnet** (severní a jižní magnetický pól se stále pohybují)

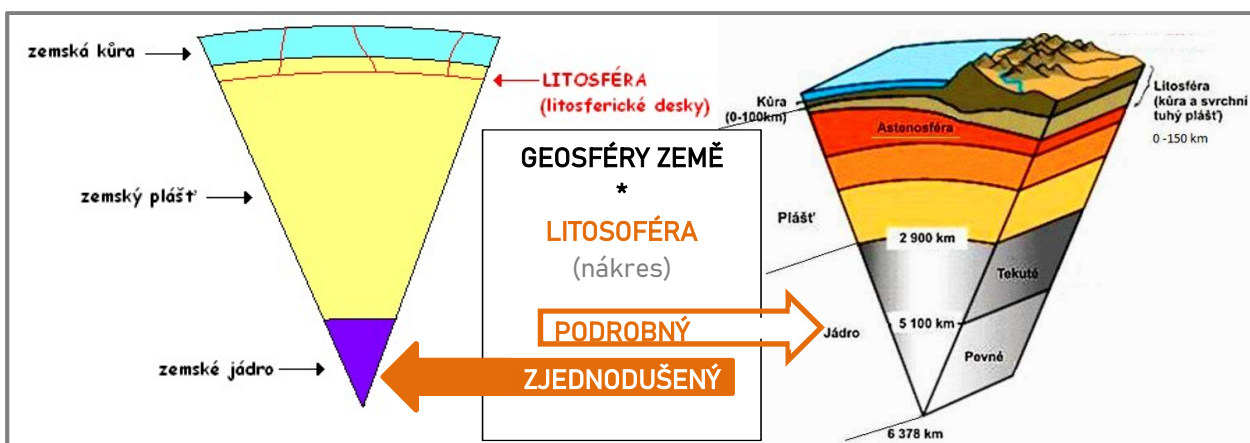
LITOSFÉRA

🌐 JE TVOŘENA ZEMSKOU KŮROU A SVRCHNÍ VRSTVOU PLÁŠTĚ

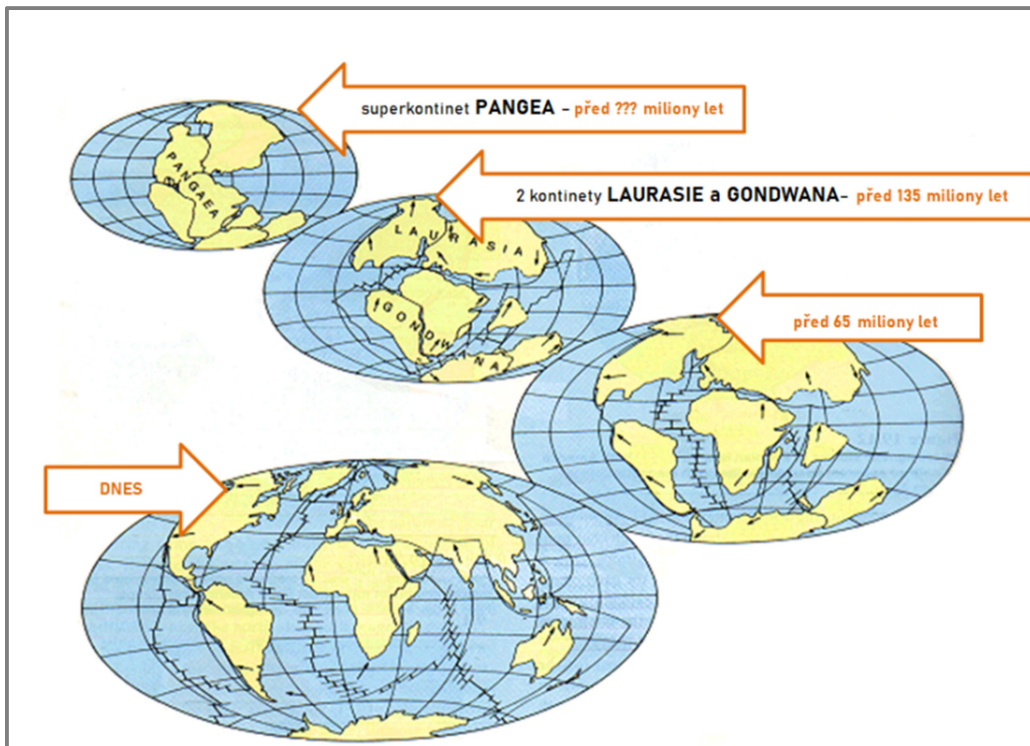

🌐 je rozlámána (rozdělena) na **LITOSFÉRICKÉ DESKY**

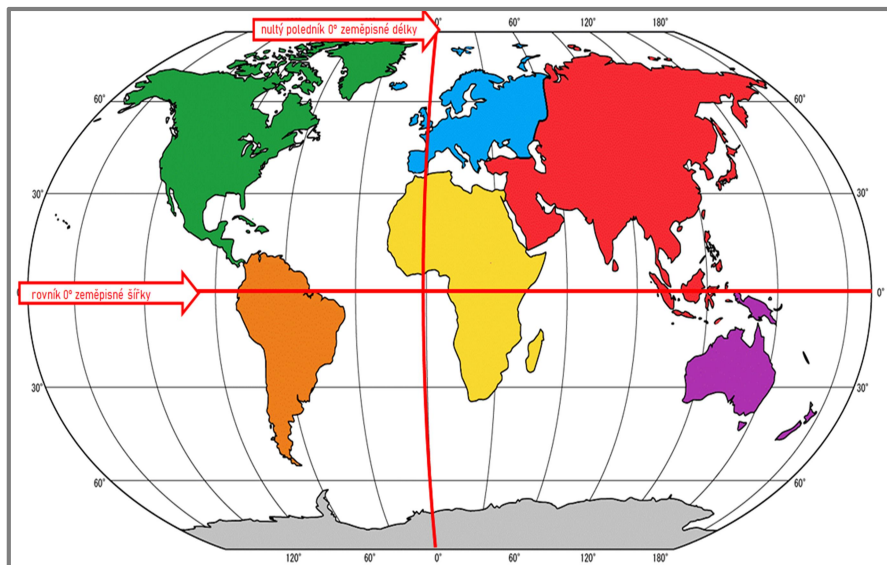
- někdy se nazývá litosférické kry nebo **tektonické desky** nebo **tektonické kry**
- jsou neustále v pohybu - „plavou“ po plastické („tekuté“) vrstvě pláště - astenosféře
- 8 velkých a 12 menších desek
- tloušťka litosféry je většinou mezi 70 - 100 km
(EXTRÉMY: minimum (nejméně) - 2 km, maximum (nejvíce) - 150 km)

- 🌐 rozmístění světadílů (kontinentů) na Zemi se v důsledku pohybu desek měnilo a mění – před stovkami milionů let existovala jen **jedna pevnina** – kontinent jménem **PANGEA**

🌐 **SVĚTADÍLY** nebo také **KONTINENTY** dnes:

- EVROPA
- ASIE
- AFRIKA
- SEVERNÍ AMERIKA
- JIŽNÍ AMERIKA
- AUSTRÁLIE
- ANTARKTIDA